

Garnalenvissersbond

Internationale Garnalen P.O. Rousant U.A.

Nittersweg 8, 9885 TC Lauwerzijl

info@garnalenvissersbond.nl

tel : 0595-447150

14-09-2020

Reactie op ontwerpagenda Waddengebied 2050

Internationaal belang

De Garnalenvissersbond PO Rousant deelt de visie van de ontwerpagenda in grote lijnen; Het waddengebied heeft een groot ecologisch en economisch belang, waar beleid moet streven naar integrale oplossingen voor alle betrokken partijen. Iedere visser streeft naar een gezond werkgebied, want een gezonde zee zorgt voor een goede opbrengst. Waarbij direct het eerste obstakel zich aandoeft, het Waddengebied en de Waddenzee is een internationale aangelegenheid die ook op internationaal vlak moet behandeld worden.

Windenergie

Om de natuur van het waddengebied te behouden/verbeteren zal de druk op het gebied van de andere sectoren moeten afnemen. De prioriteit van de Nederlandse overheid ligt overduidelijk op windenergie, om de doelen in het klimaatakkoord te halen. Maar kijkt de overheid ook nog verder? Ook windenergie (op zee) heeft zijn nadelen, en niet enkel voor de visserij. Hetzelfde geldt voor waterstof, zie artikel Han blok, ook hierbij zijn de nadelen voor alle partijen groot. Het streven naar een gezond klimaat is essentieel, maar de Nederlandse overheid leidt momenteel aan ernstige tunnelvisie. Er zijn meer wegen naar Parijs. Zie bijgaand artikel.

Tenderregeling

Om de druk op dit kwetsbare gebied nog meer te verminderen weet ook de garnalenvisserij dat er zaken moeten veranderen. Een beter beleid, zoals ook aangegeven door de Nederlandse Vissersbond, kan hier zeker aan bijdragen. Ook het verminderen van het aantal kotters zal helpen. Waar de visserij zeker geïnteresseerd is in een degelijk aanbod om te saneren. Zorg dat de regelingen, waaronder de tenderregeling, de juiste vorm krijgen om daadwerkelijk een verschil te maken.

Sluiting gebieden

Het sluiten van gebieden voor de visserij is een onacceptabele ingreep met te grote gevolgen. En ook onnodig wanneer men een beleid zou vormen dat streeft naar een gezonde balans tussen alle partijen, een beleid dat continu inspeelt op deze dynamische omgeving. Waarbij geen enkele partij alle nadelen ervaart, maar deze gezamenlijk gedragen worden.

Startpunt

Een goed begin is het halve werk. Zorg voor een breed gedragen kennisveld onder alle partijen. Met heldere en open communicatie naar elkaar. Breng ook het gebied met alle verschillende factoren tot in detail in beeld. Vooruitkijken is belangrijk, maar evalueer ook de huidige situatie naar mogelijke

verbeteringen. Optimaliseer de bestaande situatie, bijvoorbeeld de windmolens die er al zijn, de containers die nog rondzwerfen enz.

Punten:

- Containers en ander afval in kaart brengen en actieplan
- Bij principe 5 ook visserij benoemen
- Duidelijk prioriteit windenergie i.v.m. waterstof, maar wat zijn de andere opties?
- Degelijke saneringsregeling ook voor de garnalenvisserij

Namens PO Rousant,

Anna van der Mark,

E-mail: info@garnalenvissersbond.nl

Kantoor: +31595447168

P.O Rousant U.A / Garnalenvissersbond

Bijlages

Gaat waterstof het helemaal maken?

Van: [Han Blok](#) op 15 september 2019

Je hoort het overal. Van politici, op congressen over duurzaamheid, op verjaardagen, in de kroeg en je leest het in dagbladen; “Waterstof gaat het helemaal maken en zal het klimaat redden!”

Maar helaas, ondanks een piepklein aantal auto's en bussen op waterstof is het niet zo simpel. Sterker gezegd: Het is een gevaarlijk sprookje als het gebruikt wordt om te wachten en uit te stellen. Ik zal proberen dit te verduidelijken in tien stellingen, gelardeerd met wat referenties.

1 Waterstof is geen energiebron maar een energiedrager. Waterstof moet eerst gemaakt worden. Bij de huidige stand der techniek gebeurt dit voor 95% via zgn. reforming van aardgas volgens de reactie:

Deze methode kost minstens twee keer meer fossiele energie dan waterstof ooit kan opleveren en er ontstaat bovendien extra CO₂

2 Waterstof kan ook gemaakt worden via elektrolyse van water. In principe kan men daarmee van elektriciteit via waterstof en via brandstofcellen weer terug naar elektriciteit, maar die route gaat gepaard met veel verliezen.

Het maken van waterstof door middel van elektrolyse van water heeft een verlies van 40%. Het comprimeren van waterstof tot vloeistof geeft een verlies van 25%. De toepassing van waterstof in een brandstofcel voor omzetting naar stroom heeft ook een verlies van 40%

Dit betekent dat er ongeveer 4 kWh stroom nodig is om via waterstof weer opnieuw 1 kWh stroom te maken. Indien waterstof gemaakt wordt met grijze stroom uit een gas- of kolencentrale met een rendement van 40% is er zelfs 10 kWh nodig om uiteindelijk weer 1 kWh te maken. De verliezen kunnen op termijn wellicht wat kleiner worden, maar voorlopig is een factor drie nog toekomstmuziek..

Daarmee kan waterstof als energiedrager in auto's nooit concurreren met auto's op accu's die geladen worden met zonnestroom. Hier komt bij dat de brandstofcel voorlopig nog erg kostbaar is terwijl de accu's juist steeds goedkoper, de actieradius steeds groter en de laadtijden steeds korter worden. De nieuwste modellen kunnen binnen een half uur al van 10 % tot 80 % opgeladen worden.

3 Gratis waterstof bestaat niet. Zelfs voor waterstof dat als bijproduct in de chemische industrie vrijkomt (o.a. Chloorproductie, methanolproductie, naftakrakers) bestaat een markt met een bijbehorende prijs. Leuk voor een aantal lokale bussen in de buurt van zo'n bedrijf maar verder niet.

4 Een tijdelijke tekort aan zonnestroom of windenergie heeft nu tot gevolg dat er gascentrales aangeschakeld worden. Dit maakt deze centrales, zogenaamde peakers, op jaarbasis minder efficiënt en dus kostbaar. In veel gevallen kunnen de peakers al niet meer concurreren tegen opslag in accu's.

De meest recente prijsafspraken voor levering van stroom uit de combinatie van zonnepanelen met opslag in accu's is 3.3 dollarcent per kWh. De opslag in accu's werkt bovendien veel sneller en is beter voor de afvlakking van korte fluctuaties.

Bij een incidentele overmaat groene stroom van wind of zon kunnen electrolyzers ingeschakeld worden. Door het discontinue stroomaanbod zijn die echter ook niet erg kosten-efficiënt. Tijdelijke productie van waterstof heeft bovendien alleen zin als het ook grootschalig en langdurig opgeslagen kan worden. Die opslag zal ook geld kosten evenals de distributie vanuit die opslag via leidingen of gecomprimeerd in hogedruk tanks.

5 Waterstof kan wel zonder comprimeren tot circa 20 % of zelfs 30% toegevoegd worden aan aardgas, waardoor we zonder aanpassing van alle branders minder gas kunnen gebruiken voor verwarming van woningen en gebouwen. Dit is echter een tijdelijke zaak omdat aardgas uiteindelijk binnen enkele tientallen jaren geheel moet verdwijnen.

6 Waterstof kan in zoutkoepels worden opgeslagen en na enige aanpassing als 100% waterstof via het bestaande gasnetwerk worden gedistribueerd.

Dit vergt dan wel aanpassingen van alle branders in één keer of splitsing van het netwerk per wijk of stad. Beide zijn praktisch moeilijk te realiseren.

7 Een zinvolle toepassing lijkt waterstofproductie via een speciaal windpark op zee en min of meer continue werkende elektrolyzers met opslag in zoutkoepels die vervolgens via een separaat netwerk onder lage druk continue naar een beperkt aantal industriële grootverbruikers kan worden geleverd. Alleen al de kunstmestproductie en de staalproductie zouden daarmee een grote bijdrage kunnen leveren aan de verduurzaming.

Gezien de lage energiebelasting die de grootverbruikers nu voor fossiel gas en elektriciteit uit kolen- en gascentrales betalen, zal deze waterstof route wel aanzienlijk duurder uitkomen. Bovendien vergt het een kostbare ombouw van de installaties.

Deze route vergt behalve tijd voor technische aanpassingen nogal wat fiscale veranderingen en bovendien internationale afstemming vanwege concurrentie.

8 Op termijn is groene waterstof direct om te zetten in vloeibaar ammoniak. Dit kan als energiebuffer worden opgeslagen in grote tanks en als vloeistof worden gedistribueerd via schepen. Deze mogelijkheid wordt serieus overwogen om de overmaat zonne-energie in Australië via ammoniak naar Japan te brengen. Ammoniak kan in vrachtauto's, treinen, vliegtuigen en schepen via brandstofcellen weer omgezet worden in elektriciteit. Deze route is (behalve in Nederland) volop in ontwikkeling maar voorlopig nog niet uitontwikkeld en ook nog niet concurrerend met diesel en accijnsvrije kerosine.

9 Waterstof kan ook gemaakt worden door vergisting van biomassa. Er van afgezien dat de techniek nog niet voldoende ontwikkeld is, zal de hoeveelheid secundaire biomassa altijd beperkt blijven en zal het biologische proces gevoelig zijn voor wisselende samenstellingen van de biomassa. Bovendien wordt op dit moment al veel biomassa gebruikt als bijmenging in mestvergisters voor productie van groen gas en voor productie van blauwe diesel en in verbrandingsovens die elektriciteit opwekken. In tegenstelling tot waterstof, hebben deze routes geen probleem met de distributie.

10 De technologie staat niet stil en een aantal van de genoemde problemen kan wellicht op termijn gedeeltelijk opgelost worden. De overgang naar waterstof vergt echter ook ander fiscaal beleid en internationale afstemming. Dit zal allemaal tijd vergen en die tijd is er niet. Het klimaatprobleem vergt een snelle transitie. Gezien de enorme inspanning door talloze research instellingen op het gebied van verbeterde accu's is ook niet te verwachten dat waterstof het op langere termijn ooit van de accu gaat winnen.

Bron: <https://www.duurzaamnieuws.nl/gaat-waterstof-het-helemaal-maken/>

Het groene sprookje is uit. Wat rest is een puinhoop. Voor duizenden windturbines in Duitsland dreigt sloop

5-9-2020

Shutterstock.

Een bijdrage van Hugo Matthijssen.

Na afloop van de subsidietermijn eind 2020 zullen in Duitsland de eerste 1000 molens stilgezet worden.

Zie hier.

Zonder subsidie is wind niet economisch rendabel, ook niet als het molens betreft die technisch nog bruikbaar zijn. Maar dat is pas de eerste fase, in 2025 komen er nog eens 3000 bij waarvoor de subsidie ook afloopt. In Nedersachsen draaien er nu nog 6300, waarvan er na 2025 nog maar 2300 overblijven.

Het doel van subsidie is om een opstart van een gewenste techniek realiseren. In dit geval windenergie. Daarna zou de windindustrie op eigen benen moeten kunnen staan. Het vreemde is dat in de praktijk nu zelfs bestaande nog goed draaiende windmolens niet rendabel te exploiteren zijn. Wat is er mis? vraag je je dan ook af.

Duizenden windturbines in Duitsland worden met ontmanteling bedreigd, terwijl ze nog jaren kunnen meedraaien. Regeren is vooruitzien maar zelfs dat lukt niet meer. Dit was vanaf de bouw al

zichtbaar. De Duitse windenergie-industrie verkeert in een diepe crisis. Doordat de staatssubsidie voor veel windturbines opraakt, is het in bedrijf houden niet meer de moeite waard voor de operators.

Het sprookje is uit en dan komt de roep om extra subsidie of nieuwbouwsubsidie.

Wat vaak ook vergeten wordt is het feit dat veel molens in het noorden staan en de gebruikers, voornamelijk de industrie, in het midden en zuiden. Er was een noord-zuid transportleiding gepland, maar die is in de inspraak vastgelopen.

Het vraaggestuurde netwerk kan zonder grootschalige opslagmogelijkheden maar een beperkt deel aan windstroom opnemen, ook als de netwerkcapaciteit voldoende is. Je kunt nooit meer stroom op het net brengen dan er op hetzelfde moment wordt gebruikt. Dat was in 2011 al duidelijk. Zie ook dit rapport.

Zonder netwerkuitbreiding en grootschalige opslagmogelijkheden is zelfs in Duitsland windstroom niet inpasbaar.

Maar het probleem is in de praktijk nog veel groter. Zou je gaan denken aan nieuwbouw, dan zijn er nieuwe regels. Dat mag niet meer binnen 1000 meter van woningen en daarmee is nieuwbouw op veel plaatsen niet meer mogelijk.

En dan de afvalberg wie gaat dit betalen?

En als laatste rest er nog een enorme klus. Het ontmantelen en afvoeren van deze 4000 nog bruikbare maar niet rendabele windmolens. De materialen van de generator en de mast zijn weer te gebruiken, maar de wieken en de fundatie vormen een probleem. Deze wieken van versterkte kunststof kun je eigenlijk alleen maar op een hoop gooien of in de grond begraven. En de fundering bestaat uit veel beton en staal. Die kunnen alleen worden opgeruimd met explosieven, net als oude bunkers.

En de CO₂-winst, wat is daar nog van over? Los van de inpassingsverliezen zal ook de CO₂-winst minimaal zijn. Omdat de technische levensduur niet gehaald wordt is de CO₂-balans ook aardig scheef aan het trekken.

Het groene sprookje is uit. Wat rest is een puinhoop.

Bron: https://www.stichting-jas.nl/2020/09/voor-duizenden-windturbines-in_6.html